

**Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'qitish amaliyotida o'z-o'zini
rivojlantirish usullari**

**Urganch innovatsion universiteti Pedagogika va boshlang'ich ta'lim metodikasi
kafedrasi o'qituvchisi**

Qutliyeva Feruzaxon Yusupovna

Annotatsiya: Bo'lajak boshlang'ich sinfi o'qituvchilarini o'qitish amaliyotida o'z-o'zini rivojlantirish mavzusi juda muhimdir. Bu mavzu o'qituvchilarning sinfga oid ma'lumotlarni hamda ta'lim usullarini yangilab borishini ta'minlaydi. O'qigan mavzularni ommalashtirish, yangi o'quv-uslubiy texnologiyalardan foydalanish, o'quvchilarning individual xususiyatlari va zarurlari bo'yicha ta'hlil qilish, shuningdek, sinfda har bir o'quvchi uchun afzalliklarni aniqlash va ularni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu maqolada Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'qitish amaliyotida o'z-o'zini rivojlantirish usullari haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: muhokama, ko'nikma, mantiqiy savollar, tashqari muomala, intellektual rivojlanish, malaka,

Аннотация: Тема саморазвития очень важна в практике подготовки будущих учителей начальных классов. Эта тема позволяет учителям быть в курсе информации о классе и методах обучения. Популяризация изучаемых тем, использование новых учебно-методических технологий, анализ индивидуальных особенностей и потребностей учащихся, а также помогает выявить и развить преимущества каждого ученика в классе. В данной статье представлена информация о методах саморазвития в практике обучения будущих учителей начальных классов.

Ключевые слова: дискуссия, умения, логические вопросы, внешнее поведение, интеллектуальное развитие, компетентность,

Abstract: The topic of self-development is very important in the practice of training future primary school teachers. This theme keeps teachers up-to-date with classroom information and teaching methods. Popularization of studied topics, use of new teaching and methodical technologies, analysis of individual characteristics and needs of students, as well as helps to identify and develop advantages of each student

in the classroom. This article provides information on methods of self-development in the practice of teaching future primary school teachers.

Key words: discussion, skills, logical questions, external behavior, intellectual development, competence,

Kirish: O‘qituvchi bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini o‘qitish amaliyotida o‘z-o‘zini rivojlantirish uchun quyidagi usullarni amalga oshirishi mumkin:

1. O‘qituvchi har bir o‘quvchining shaxsiy rivojlanish mahsulotini ko‘rib chiqadi va ularga mos ravishda maslahat beradi.

2. Maslahat berish: O‘qituvchi o‘quvchilarga maqsadlar, yondashuvlar va amaliy ishlar haqida maslahat beradi.

3. Amaliy ishlar: O‘quvchi egasida bo‘lgan bilim va ko‘nikmalarini amaliy qo‘llab-quvvatlash uchun ularga maslahat beradi.

4. O‘zlashtirilgan ta‘lim: Har bir o‘quvchiga mos ravishda ta‘lim vositalaridan foydalanib, ularga mos ravishda topshiriqlar beradi.

5. Qo‘llanma tasnifi: O‘quvchilarni sinfda va jamiyatda qo‘llanma va tovarni sotib olmoqchi bo‘lganlar uchun qo‘llanma tayyorlash va ularni sotib olmoqqa yordam berishi mumkin. Bu usullar, o‘quvchilarni faol ravishda qatnashganligi, shaxsiy rivojlanishi va maqsadlariga erishishi uchun juda muhimdir. Tarbiya metodlari, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini o‘qitish amaliyotida o‘z-o‘zini rivojlantirish uchun juda muhimdir. Bu, o‘quvchilarning shaxsiy va jamiyat bilan hamkorlikda rivojlanishini ta‘minlash imkoniyatini beradi. Bu maqsadga erishish uchun o‘qituvchilar, o‘quvchilarning masalalarini va muammolarini tushunish va ularni yengillashtirish uchun qulayliklar yaratishga intilishlari kerak. Bu, sinfdagi taqrizlar va mashg‘ulotlar orqali o‘quvchi interaktiv ravishda qatnashib, fikr-mantiqiy qobiliyatlarini rivojlantirishga imkon beradi. Boshqa bir usul shundayki, o‘quvchilarga o‘z ishlari va vazifalari ustida ishlashlari mumkin bo‘lgan jarayonlarni taqdim etib, ularni mustahkamlashga yo‘naltirishdir. Bu usul bilan o‘quvchilarning o‘zlashtirishi va muammolarni hal etishi uchun zarur bo‘lgan iste‘molchi va ijodiy mantiqiy qobiliyatlari rivojlanadi. Bundan tashqari, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining ijtimoiy salohiyatlarini rivojlantiruvchi tarbiya metodlari ham juda muhimdir. O‘quvchi interaktiv muloqotlar orqali qanday qilib do‘stlar bilan muloqot qilinishi, masalalar yoki muammolarni hal etishda boshqa insonlarga ko‘maklashishi kabi ko‘nikmalarni oladi. Bundan tashqari, ijtimoiy salohiyatlarni rivojlantiruvchi jamoatchilik tadbirlariga

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Issue 1. January 2024

ham faol qatnashishi tavsiya etiladi. Ushbu metodlar bilan boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining shaxsiy rivojlanishi va jamiyatda foydalanuvchi a‘zo bo‘lishi ta‘minlanadi. Buning natijasida ularning malakaviy saviyasining yuksakroq darajada bo‘lishi mumkin.

Asosiy qism: Bo‘ljak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini o‘qitish amaliyotida o‘z-o‘zini rivojlantirish uchun quyidagi usullardan foydalanishingiz mumkin:

1. O‘quvchilarning har birining individual xususiyatlariga e‘tibor berish va ularning personal rivojlanish yo‘li bo‘yicha qo‘llab-quvvatlash.

2. O‘quvchilarni faol qatnashish va suhbatda qatnashishga aksariyatni rag‘batlantirish.

3. Qiziqarli, interaktiv darsliklardan foydalanish va o‘quvchi-talaba ilg‘orliklarini ko‘rib chiqish.

4. Amaliy mashg‘ulotlar, laboratoriya ishlari, jadval tadbirlari va boshqa tajriba sifatida taqdim etiladigan amaliy mashg‘ulotlarni taqdim etish.

5. O‘quvchilarga muhokama va fikrlarini izohlash uchun imkoniyat berish.

6. O‘quv jarayonida ma‘naviy-ma‘rifiy tarbiya asosida faol ishtirok etilishi.

Bu usullar o‘quv jarayonini ko‘rsatish va o‘quvchi-talabalarni shaxsiy rivojlanishi uchun muhimdir.

Birinchi navbatda, boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari o‘z-o‘zlarini rivojlantirish uchun quyidagi usullarni amalga oshirishlari mumkin:

1. O‘quvchilarga maslahat berish: O‘qituvchi o‘quvchilarga o‘z fikrlarini bayon etish, ularning fikrlariga e‘tibor berish va ular bilan hamkorlik qilish orqali o‘zi ham rivojlantirilishi mumkin.

2. O‘quvchilar bilan muloqot: O‘qituvchi o‘quvchilar bilan masalan, dars soatidan oldin yoki so‘ng, muloqot va suhbat qurishi orqali ularni tushunish va ularning ma‘lumotlarini aniqlash imkoniyatiga ega bo‘ladi.

3. O‘quvchilar uchun individual dasturlar tuzish: Har bir o‘quvchi uning maqsadlariga mos ravishda o‘z individualligiga ega bo‘lgan dastur tuzishi kerak. Bu uning rivojlanishi uchun juda muhimdir.

4. Yangiliklarga ochiq bo‘lish: O‘qituvchi yangiliklarga ochiq bo‘lish orqali yangi metodlar va texnologiyalardan foydalanib, o‘z-o‘zini rivojlantirishi mumkin.

5. Dars jarayonida ishtirok etishni rag‘batlantirish: O‘quvchilar bilan birgalikda mashg‘ulotlar amalga oshirib, ularni aktivlashtirib, savodxonlikni rag‘batlantirib, ularga yangi bilim va konikmalar berib qo‘yishingiz mumkin.

Bu usullar bilan boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari o‘z-o‘zlarini rivojlantirishi va talablarni yuksaltirishi mumkin. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini o‘qitish amaliyotida o‘z-o‘zini rivojlantirish usullari

Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini o‘qitish amaliyotida, o‘z-o‘zini rivojlantirishni ta‘minlash uchun quyidagi usullardan foydalanishingiz mumkin:

1. O‘quvchilarning individual xususiyatlariga e‘tibor qaratish: Har bir talaba o‘zining xususiyatlari, qobiliyat va istaklariga e‘tibor qaratilishi kerak. Bu, har bir talabani mahalliy moliya, matematika yoki ijtimoiy fanlar bo‘yicha rivojlantirishga imkoniyat beradi.

2. Har bir talabaning rivojlanishi uchun shaxsiy maqsadlar belgilash: O‘quvchi bilan muloqot qilish va uning shaxsiy maqsadlarini tushuntirish, uning motivatsiyasini ko‘paytiradi.

3. Individual dasturlash: Har bir talaba uchun maxsus dastur tuzilishi kerak, bu dasturda o‘quv-mashqlar, vazifalar va vazifalarning bajarilishi uchun muddatlar belgilanishi kerak.

4. O‘quvchi-talaba bilan ishbilarmonlik: O‘qituvchi har bir talaba bilan birebir ishbilarmonlikda ishlashi lozim. Uning so‘rovlariga javob berish, maslahatlarni hal etish va uning ma‘lumotlari va fikrlari bilan hissa qo‘shish muhimdir.

5. O‘quvchi-talabalarning samarali baholash: Har bir talabaning rivojlanishi va yangi ma‘lumotlarni olishi natijasida baholanadi. Bu baholar uning yangi ma‘lumotlarni nima darajasiga ega bo‘lishi bilan bog‘liq.

Bu usullar orqali o‘qituvchi har bir talabani shaxsiy ravishda rivojlantirib borishi mumkin va ularning potentsialini maksimal darajada ishlab chiqarishi mumkin.

Xulosa va takliflar. — Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini o‘qitish amaliyotida o‘z-o‘zini rivojlantirish usullari turli xil bo‘ladi, ammo quyidagi muhim xulosa va takliflar qo‘llanish mumkin:

1. O‘quvchilarning faoliyatini mustahkamlash uchun interaktiv darsliklar, multimedia materiallar va onlayn ta‘lim vositalaridan foydalaning.

2. O‘quvchilarga ko‘p muddatli vazifalarni bajarish va o‘qituvchi bilan birgalikda masalalar yoki savollarni muhokama qilish orqali o‘z-o‘zini rivojlantirishi uchun imkoniyat yaratish.

3. O‘quvchilarning shaxsiy maqsadlarini aniqlash va ularni kollajakka yo‘naltirish orqali o‘z-o‘zini rivojlantirishi uchun yo‘l harakatlarni tayinlash.

“CONFERENCE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES IN SCIENTIFIC INNOVATIVE RESEARCH”

Issue 1. January 2024

4. O‘quvchilarning tanqid va mulohazalariga e‘tibor qaratib, ularning fikr-mulohazalarini qo‘llab-quvvatlash orqali o‘z-o‘zini rivojlantirishi uchun imkoniyat yaratish.

5. O‘qituvchi va o‘quvchi munosabatlari texnik vositalar orqali ta‘minlash orqali, o‘quvchi tanqid va takliflariga qo‘llanib, uning iste‘dodlariga rioya etib, uning sohani rivojlantirishga imkoniyat yaratish.

Bu usullar bilan boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining o‘z-o‘zini rivojlantirishi va maqsadlari to‘g‘risida zamonaviy nazariylar asosida shaxsiy tarbiya sifatida yangilik yaratishingiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. “The Skillful Teacher: On Technique, Trust, and Responsiveness in the Classroom” - Stephen D. Brookfield
2. “Teaching with Love and Logic: Taking Control of the Classroom” - Jim Fay and David Funk
3. “The First Days of School: How to Be an Effective Teacher” - Harry K. Wong and Rosemary T. Wong
4. “Teach Like a Champion: 49 Techniques that Put Students on the Path to College” - Doug Lemov
5. “The Art and Science of Teaching: A Comprehensive Framework for Effective Instruction” - Robert J. Marzano

Research Science and
Innovation House